

SLUŽBA PRE „NEOSLOVITEĽNÝCH“ (2. ČASŤ)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Král' 11,1–6; Mat 4,23–25; Mat 15,22–28; Mar 7,24–30; Sk 10,34.35; Mat 8,10.13

ÚVODNÝ TEXT

Vtedy jej Ježiš povedal: „Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako si želáš!“ A v tú hodinu jej dcéra ozdravela. (Mat 15,28)

Milujúci Boh hľadal svoje stratené deti od začiatku (1Moj 3,9). Ani dnes to nie je inak a ten istý milujúci Boh sa neustále snaží osloviť stratených (pozri Zj 14,6–12). Týka sa to aj obyvateľov veľkých miest. V roku 2018 zverejnila Organizácia Spojených národov svoje najnovšie zistenia, podľa ktorých 55 percent populácie planéty žije v mestských oblastiach a do roku 2050 sa tento počet zvýši až na 68 percent. Nemáme na výber, svedectvo o evanjeliu musíme niesť aj do miest.

Napriek tomu mnohí konajú podobne ako Jonáš. Boli povolani svedčiť v mestách, ale z rôznych dôvodov pred touto úlohou utekajú. „Veď čo bolo kedysi napísané, bolo napísané nám na poučenie, aby sme pre trpezlivosť a útechu z Písem mali nádej.“ (Rim 15,4) To sa týka aj poučení z Jonášovho príbehu.

Počas svojho života na zemi Ježiš slúžil nielen ľuďom v izraelských mestách, ale aj obyvateľom priľahlých regiónov, teda tým, ktorí neboli súčasťou židovského národa a vyvoleného ľudu.

Tento týždeň si preštudujeme biblický príbeh o Kristovej misii v Týre a Sidone. Pokúsime sa vziať si z toho poučenie pre našu dnešnú službu.

OSNOVA LEKCIE

Základným príbehom tejto lekcie je pasáž Mat 15,21–28, ktorá opisuje Ježišovu službu v pohanských („bezbožných“) veľkomestách tej doby. Pri štúdiu budeme hľadať, ako nám môže pochopenie tejto Jeho jedinečnej služby pomôcť v našom poslaní slúžiť ľuďom v často bezbožných oblastiach veľkých miest.

- Mat 15,21; Sud 3,1–6: Ježišov zámer pôsobiť vo veľkých mestách (nedeľa)
- Mat 9,35–38: Ježišov úprimný záujem o ľudí žijúcich v mestách (pondelok)
- Mat 15,21–28: Ježišova láska ku všetkým – bez ohľadu na pôvod (utorok)
- Mat 15,23.24: Ježiš búra naše predsudky voči týmto ľuďom (streda)
- Mat 8,10.13; 9,2; 20,29–34; Luk 18,35–43: Ďalšie príklady zachránených v mestách (štvrtok)

MISIA VO VZDIALENÝCH REGIÓNOCH

Ježiš odtiaľ odišiel a odobral sa do okolia Týru a Sidonu. (Mat 15,21; SSV)

¹Toto sú národy, ktoré ponechal Hospodin v krajine, aby nimi skúšal všetkých Izraelitov, ktorí nepoznali nijaký boj o Kanaán – ²chcel totiž, aby ho pokolenia Izraelitov poznali a naučili sa bojovať tí, čo bojovať nevedeli – ³päť flištínskych kniežat, všetci Kanaánčania, Sidončania a Chivviji, ktorí obývali Libanonské pohorie od vrchu Baal-Chermón až ta, kde sa ide do Chamátu. ⁴Oni sa stali skúškou Izraelitov, aby sa ukázalo, či budú poslúchať príkazy, ktoré Hospodin dal ich otcom prostredníctvom Mojžiša. ⁵Izraeliti bývali medzi Kanaánčanmi, Chetitmi, Amorejčanmi, Perizzejcami, Chivvijami a Jebúsejmi. ⁶Brali si ich dcéry za ženy, dávali svoje dcéry ich synom a slúžili ich bohom. (Sud 3,1–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

U Matúša sa dozvedáme, že Ježiš vzal svojich učeníkov z Genezaretu (Mat 14,34), „a odišiel do krajov Týru a Sidonu“ (Mat 15,21; Roh.). Prečo ich vzal z Galiley do oblasti obývanej pohanmi? Ježišovým cieľom bolo ukázať učeníkom niečo, čo by sa v Galilei len tak ľahko nenaučili. Chcel ich pripraviť na to, aby v budúcnosti vedeli osloviť všetky skupiny ľudí, vrátane obyvateľov pohanských miest.

Prečítaj si texty Sud 3,1–6; 1Kráľ 5,1–12 a 1Kráľ 11,1–6. Ako nám tieto verše pomáhajú pochopiť život v týchto mestách?

V texte Sud 3,1–6 vidíme, že Boh použil staroveké národy na „vyskúšanie“ viery Izraelitov. Žiaľ, Boží ľud v týchto skúškach neuspel: „Brali si ich dcéry za ženy, dávali svoje dcéry ich synom a slúžili ich bohom.“ (Sud 3,6) Títo ľudia boli teda pre Izraelitov hneď od začiatku kameňom úrazu.

V 1Kráľ 5,1–11 môžeme vidieť úzky vzťah medzi Sidončanmi a Hebrejmi. Hoci v určitom zmysle boli vzájomné ekonomické väzby prospešné, Hebreji boli pod neustálym vplyvom pohanstva a modlárstva svojich obchodných partnerov.

Text 1Kráľ 11,1–6 odhaľuje následky tohto negatívneho vplyvu. Kráľ Šalamún sa oženil so sidonskými princeznami, ktoré ho napokon zvedli z cesty. „Tak si Šalamún uctieval bohyňu Sidončanov Aštartu.“ (1Kráľ 11,5; SSV)

Napriek týmto historickým skutočnostiam a neblahému vplyvu pohanstva a modlárstva na vyvolený národ, Ježiš privádza na tieto miesta svojich učeníkov. Takto ich zasvätil do medzikultúrnej misie v pohanských mestách. Učeníci boli konfrontovaní s vlastnými predsudkami a svojou obmedzenosťou. Ježiš svojich nasledovníkov viedol k misii, ktorá sa týkala napĺňania potrieb ľudí žijúcich v mestách a prekračovala kultúrne a národnostné hranice.

Aj adventistickí misionári pôsobiaci vo veľkých mestských aglomeráciách čelia mnohým výzvam. Patria medzi ne napríklad otázky týkajúce sa zdravia a životného prostredia. Iné sa môžu týkať vysokých životných nákladov, rasizmu a obmedzenia náboženskej slobody. Napriek týmto prekážkam však musíme konať evanjelizáčne dielo aj v mestách.

APLIKÁCIA

■ Ako by si mohol pomôcť tým, ktorí sú zapojení do evanjelizácie vo veľkých mestách u nás alebo v zahraničí?

HĽADANIE ZÁSTUPOV

³⁵Ježiš chodil po všetkých okolitých mestách a dedinách. Učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každú chorobu a každý neduh. ³⁶Pri pohľade na zástupy mu ich prišlo ľúto, lebo boli zbedačení a sklesnutí ako ovce bez pastiera. ³⁷Vtedy povedal svojim učeníkom: „Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo. ³⁸Proste preto Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu.“ (Mat 9,35–38)

Napriek možným problémom nás Ježiš láskavo pozýva konať misijné dielo aj vo veľkých mestách.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo nás úvodný text učí o evanjelizácii zástupov, nech sa nachádzajú kdekoľvek? (Mat 9,35–38)

Ježiša viedol súcít s veľkými zástupmi ľudí, ktoré žili v mestách. Lukáš 19,41 opisuje, ako Ježiš plakal nad Jeruzalemom. Asi len ťažko pochopíme hĺbku Jeho lásky k svojim deťom alebo k miliónom pre nás bezmenných ľudí žijúcich v chudobe v obrovských slumoch veľkomiest. To je aj dôvod, prečo nás Ježiš vyzýva (Mat 9,38) na modlitbu za to, aby sa naše pohnútky a srdcia podobali tým Jeho.

Prečítaj si Mat 4,23–25. Keď Ježiš začínal svoju službu, prišli za ním ľudia z rôznych geografických oblastí. Čo z toho vyplýva?

Zástupy, ktoré nasledovali Ježiša, prišli z Galiley a z desiatich mestských štátov Dekapolisu na východe, z Jeruzalema a z Judska na juhu. Ktorý región okrem Samárie chýbal? Pobrežná oblasť Týru a Sidonu a časť Fenície pozdĺž Stredozemného mora a severozápadne od Galiley. Teraz vidíme, prečo Ježiš išiel práve do tohto regiónu! Jeho misijná cesta do oblasti Týru a Sidonu smerovala na miesta, kde žili ľudia iných kultúr.

„Ježiš po stretnutí s farizejmi odišiel z Kafarnauma cez Galileu do vrchovatej krajiny na hraniciach Fenície. Smerom na západ mohol vidieť v nížine staré mestá Týrus a Sidon, ich pohanské chrámy, veľkolepé paláce, trhoviská a prístavy s množstvom lodí.“ (DA 399; CL 258)

■ **Ako môžeme ľuďom pomôcť pochopiť zbytočnosť „veľkolepých palácov a trhovísk“ a naopak, nevyhnutnosť prijať Ježiša do ich života?**

APLIKÁCIA

V TÝRE A SIDONE

²¹Ježiš odtiaľ vyšiel a utiahol sa do okolia Týru a Sidonu. ²²Tu vyšla istá kanaánska žena z toho kraja a kričala: „Zmiluj sa nado mnou, Pane, Syn Dávidov! Moja dcéra je hrozne posadnutá démonom.“ ²³On jej však neodpovedal ani slovo. Jeho učeníci prišli a prosili ho: „Zbav sa jej, lebo kričí za nami.“ ²⁴Odpovedal im: „Som poslaný iba k ovciam, ktoré sa stratili z domu Izraela.“ ²⁵No ona prišla, klaňala sa mu a hovorila: „Pane, pomôž mi!“ ²⁶On jej však povedal: „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ ²⁷No ona povedala: „Áno, Pane, veď aj šteňatá sa živí omrvinkami, ktoré padajú zo stola ich pánov.“ ²⁸Vtedy jej Ježiš povedal: „Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako si želáš!“ A v tú hodinu jej dcéra ozdravela. (Mat 15,21–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Na základe porovnania jednotlivých evanjelií sa má za to, že Evanjelium podľa Matúša bolo napísané špeciálne pre židovské publikum a že Marek písal najmä pre pohanských čitateľov. Pri štúdiu evanjelií je dobré mať tento rozdiel na pamäti.

Prečítaj si texty Mat 15,21–28 a Mar 7,24–30. Aké rozdiely vidíš v opise danej ženy?

Kým Matúš opisuje túto matku pomocou jej národnosti ako Kanaánčanku, Marek použil iné výrazy. Najprv o nej hovorí ako o „pohanke“ („Grékyni“, Roh.) a potom pridáva, že je „rodom Sýrofeničanka“ – jediný prípad, keď sa tento výraz vyskytuje v Biblii.

Aký vplyv mal príbeh u Matúša 15 na jeho čitateľov, ktorí si uvedomovali historické súvislosti svojho náboženstva? Matúšovi čitatelia – Izraeliti – by túto ženu vnímali ako opovrhovanú bezbožníčku. Vychádzali by z historickej skúsenosti, ktorú mali Židia s Kanaánčanmi. To by v nich samo osebe vytváralo obrovský múr predsudkov. Kanaánčanov vnímali ako národ uctievaťci modly. Počas mnohých stáročí boli ich praktiky pre vyvolený národ kameňom úrazu. Ani Kristovi učeníci neuvažovali o možnosti, že by táto žena mohla mať vieru a mohla by sa stať súčasťou Božieho kráľovstva!

Markovi čitatelia by reagovali inak ako Matúšovi. Pohania nemali s Kanaánčanmi rovnakú skúsenosť ako Židia. Naopak, pohania sa mohli stotožniť s touto ženou, veď bola predstavená ako „pohanka, rodom Sýrofeničanka“. Z príbehu by vnímali, že Ježiš uzdravil jedného z nich! Pohania považovali túto ženu za milujúcu matku, ktorá sa obávala o osud svojej dcéry. Preto prišla za Ježišom, ktorý dcéru uzdravil bez ohľadu na jej etnický a národnostný pôvod.

„Kristus neodpovedal na ženinu žiadosť okamžite. Prijal ženu opovrhovaného národa tak, ako by ju boli prijali Židia. Chcel, aby učeníci pochopili, ako bezohľadne a bezcitne Židia zaobchádzali v podobných prípadoch a ako súciteľne podľa jeho priania a príkladu mali konať oni.“ (DA 400; CL 259)

APLIKÁCIA

- Prečítaj si verš 1Ján 2,2. Čo by nám mal tento text povedať o našej rovnosti pred Bohom?

„POŠLI JU PREČ!“

²³On jej však neodpovedal ani slovo. Jeho učeníci prišli a prosili ho: „Zbav sa jej, lebo kričí za nami.“ ²⁴Odpovedal im: „Som poslaný iba k ovciam, ktoré sa stratili z domu Izraela.“ (Mat 15,23.24)

³⁴Peter sa teda ujal slova a povedal: „Naozaj poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje, ³⁵ale v každom národe mu je milý ten, kto sa ho bojí a koná spravodlivo. (Sk 10,34.35)

V ťažko zasiahnuteľných aglomeráciách veľkomiest žije mnoho ľudí, ktorí túžia po nádeji. Čo bránilo v prvom storočí Božiemu ľudu priniesť nádej na Mesiáša do takých miest, ako boli Týrus a Sidon? Pýcha na vlastný národ a predsudky voči všetkému cudziemu zaslepili Boží ľud. Výsledkom bolo, že Izraeliti nevnímali okolité národy a ich túžbu po nádeji, ktorú predpovedali prorocťvá týkajúce sa prvého adventu. Dnes žije vo veľkomestách mnoho rôznych skupín obyvateľstva a Ježiš Kristus chce, aby Jeho ľud zdieľal „blahoslavené splnenie nádeje“ druhého príchodu (Tit 2,13). A tak, ako Ježišovi nezáležalo na tom, aký má kto pôvod, nemali by sme robiť rozdiely ani my.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si verše Sk 10,9–16.28.34.35. Ako by si zhrnul hlavnú myšlienku tohto textu?

Počas čakania na obed dostal Peter videnie o obruse naplnenom nečistými zvieratami. V tomto videní trikrát počul príkaz, aby vstal a najedol sa. Boh použil tieto videnia, aby konfrontoval Petrovu náboženskú pýchu a obmedzenosť voči pohanom. Peter napokon pochopil posolstvo, ktoré mu dal Boh (Sk 10,34.35).

Berúc do úvahy túto skutočnosť, zamyslime sa nad príbehmi, ktoré sa odohrali v Týre a Sidone. Pozrime sa znova na Ježiša a Jeho interakciu so Sýrofeničankou. Čo sa učeníci naučili zo svojho pobytu v pohanskom regióne? Čo sa môžeme naučiť z ich skúsenosti? Ako to môže byť pre nás užitočné v čase konca, keď nás Kristus povoláva evanjelizovať aj v tých najväčších mestách? Aké predsudky nám bránia vidieť potreby obyvateľov veľkomiest? Aké príležitosti nám Boh dal, keď nás povoláva do služby v mestách? Ako nám služba v mestách môže pomôcť rozšíriť naše chápanie evanjelizácie? Ako nám to môže pomôcť zbaviť sa predsudkov a našej duchovnej pýchy?

Ježiš mal s učeníkmi trpezlivosť. Učil ich, že veľký Boží plán spásy je určený pre celé ľudstvo, nielen pre jeden národ. Svätý Duch nám môže pomôcť prekonať naše predsudky a zaujatosť, aby sme dokončili evanjelizáciu v mestách.

- **Prečítaj si text Gal 2,11–13. Čo sa z týchto veršov môžeme naučiť o predsudkoch a o tom, aké ťažké môže byť zbaviť sa ich.**

APLIKÁCIA

ČI SYN ČLOVEKA NÁJDE VIERU NA ZEMI?

Tu k nemu priniesli ochrnutého človeka, ktorý ležal na lôžku. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Dúfaj, syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy.“ (Mat 9,2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Vo verši Luk 18,8 si Ježiš na konci jedného zo svojich podobenstiev kladie otázku: „Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?“ Ako Kristovi učeníci dnes musíme vedieť, o čo Ježišovi ide. V tomto príbehu môžeme vidieť, že Ježiš hľadá vieru, ktorá žiari aj uprostred temnoty.

Koho v týchto textoch Ježiš opisuje ako človeka s vierou?

Mat 8,10.13

Mat 9,2

Mat 20,29–34

Mar 2,5

Mar 10,46–52

Luk 18,35–43

Tieto verše prinášajú príklady ľudí s vierou, ktorí žiarili aj v temných mestách. V Kafarnaume Ježiš vyzdvihuje vieru hneď niekoľkých ľudí. V Mat 8,10.13 vidíme obráteného pohanského stotníka s veľkou vierou. Stretávame štyroch priateľov naplnených vierou, ktorí rozobrali strechu, aby priniesli svojho ochrnutého priateľa k Ježišovi (Mat 9,2, Mar 2,5). U Marka 10 sa stretávame s bývalým slepcom Bartimejom, ktorého viera jasne žiari v Jerichu.

Očakávali by sme, že veľkú vieru nájdeme aj uprostred Božieho ľudu. No aj v Ježišovom rodnom Nazarete bol nedostatok viery – alebo tam dokonca vládla neveria –, čo Krista výrazne obmedzovalo v Jeho službe. Nielen ostatných Židov, ale aj svojich najbližších učeníkov opakovane označoval za „maloverných“ (pozri Mat 6,30; Mat 8,26; Mat 14,31; Mat 16,8). A v Mat 17,17 Ježiš volá: „Ach, neveriace a skazené pokolenie!“

Vezmime si z tohto týždňa jedno dôležité poučenie: Viera sa nachádza na neočakávaných miestach, vo veľkomestách, medzi cudzincami, pohanmi a ľuďmi s rôznym náboženským pozadím. Ako Ježiš, aj my musíme ísť v pokore do miest a hľadať tých, ktorí pri zoznámení sa s pravdou odpovedia vierou v Ježiša Krista, ktorá jediná im môže priniesť spasenie. Tí ľudia tam niekde naozaj sú.

APLIKÁCIA

- **Pri modlitbe otvor svoje srdce pre väčšiu vieru, s ktorou by si mohol zdieľať svoju lásku k blízkym i vzdialeným.**

VÝZVA

Ako si spoznal Ježiša a poslanstvo troch anjelov? Uved' tri duchovné požehnaní, ktoré si prijal od Ježiša vo svojom osobnom živote. Priprav sa na zdieľanie tejto skúsenosti vo svojej triede sobotnej školy.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Medzi tými, ktorých Židia nazývali pohanmi, boli jednotlivci s hlbším poznaním prorockých výrokov o Mesiášovi, než aké mali sami izraelskí učítelia. Niektorí dúfali, že príde ako osloboditeľ, ktorý ich vyslobodí z hriechu. Myslitelia sa snažili preniknúť do tajomstva židovských dejín, no fanatizmus Židov nepripúšťal rozšírenie svetla.“ (DA 33; CL 20)

„Pán Ježiš, mocný Spasiteľ, zomrel za tieto duše. Dokáže ich vyburcovať z ľahostajnosti, dokáže prebudíť ich náklonnosť, má moc obmäkčiť ich srdcia, dokáže ich dušiam odhaliť krásu a silu pravdy. Hlavný Majster je Boh, a nie smrteľný človek. A predsa vyzýva ľudí, aby boli nositeľmi, prostredníctvom ktorých môže udeľovať svetlo tým, ktorí sú v temnote. Boh má drahokamy vo všetkých cirkvách a nie je na nás, aby sme odsudzovali tých, čo sa hlásia k viere, ale v pokore a láske im predkladali celú pravdu tak, ako je v Ježišovi. Nech ľudia vidia zbožnosť a oddanosť, nech vidia Kristovu povahu a budú priťahovaní k pravde. ... Oni majú vyzdvihnúť Ježiša, Vykupiteľa sveta, oni majú vyznávať slovo života.“ (RH, 17. januára 1893)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aké sú bezprostredné potreby ľudí v oblastiach, kde žijete? Ako by ste mohli naplnením týchto potrieb získať príležitosť osloviť ľudí, ktorí nepoznajú dôležité pravdy o spasení?
2. Uvažujte o uvedených slovách Ellen Whiteovej týkajúcich sa iných náboženstiev: „Boh má drahokamy vo všetkých cirkvách a nie je na nás, aby sme odsudzovali tých, čo sa hlásia k náboženstvu.“ Ako môžeme ľuďom ukázať chybu v ich spôsobe uctievania a zároveň na nich neútočiť a neponižovať ich?
3. „Avšak keď príde Syn človeka, či aj nájde vieru na zemi?“ (Luk 18,8; Roh.). Čo Ježiš myslí touto rečnickou otázkou? Aký je rozdiel medzi vierou, vieroukou a náboženstvom? Prečo môžu byť ľudia, ktorí majú správnu vierouku, nájdení bez viery, keď sa Kristus vráti?